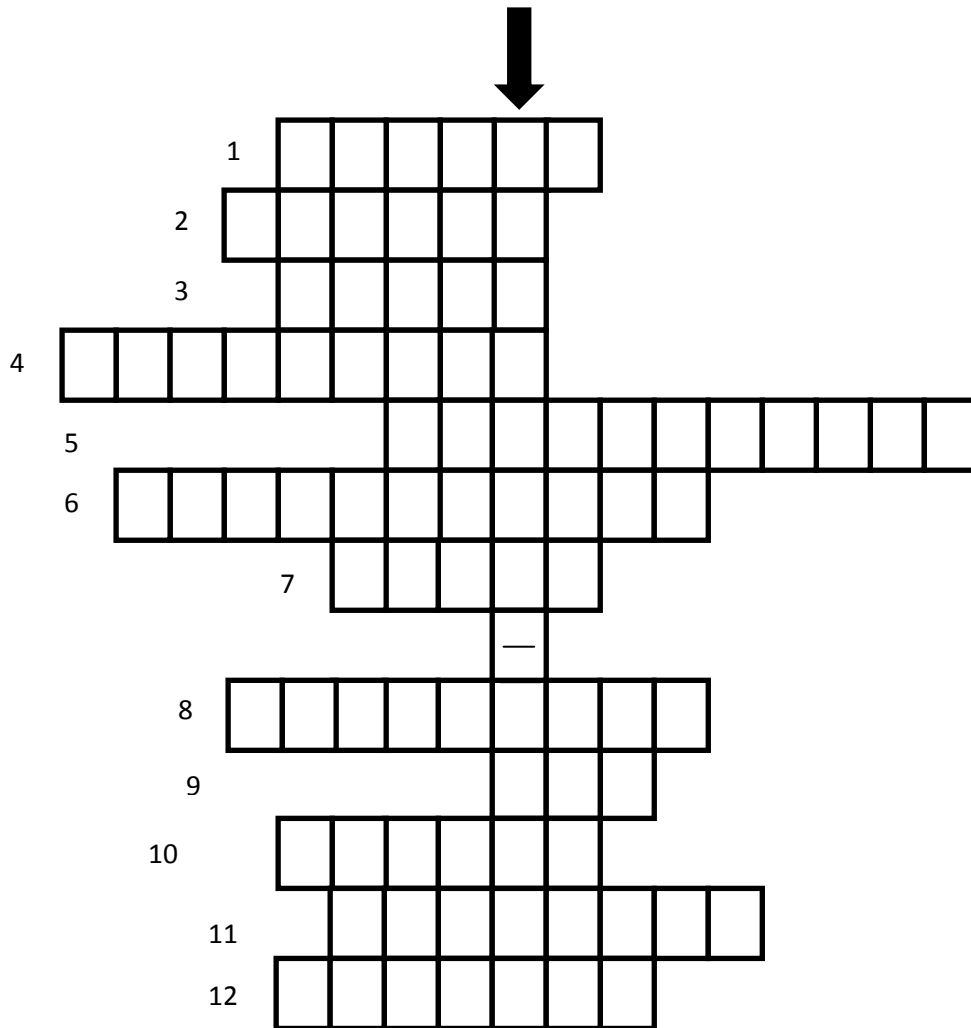

I. A keresztrejtvény függőleges oszlopában a (↓) helyes megfejtéseket követően egy szövetség neve olvasható. Írjátok le, hogy kik, milyen céllal kötötték a szövetséget!

- 1) Firenzében uralkodó család
- 2) Milánóban uralkodó hercegi család
- 3) II. Bajezid trónkövetelő öccse
- 4) II. Lajos erdélyi születésű, humanista nevelője
- 5) A székelyek utolsó önálló ispánja
- 6) Az 1515-ös bécsi kongresszus császári követe
- 7) I. Ferenc 1525-ös itáliai vereségének helyszíne
- 8) Domonkos apáca, aki lemásolta a Margit-legendát
- 9) A pápaválasztáson győzött Bakócz Tamással szemben
- 10) Pápai nuncius a Mohácsot megelőző években
- 11) Európa leghíresebb bankárai a XVI. században

12) Franciaország, Velence, Firenze, Milánó és a pápa császárelles ligája 12p.

Függőleges oszlop megfejtése: .....

.....

..... 4p.

II. A. Kik jelentkeztek a magyar trónra Mátyás halálát követően?

B. Mire alapozták trónigényüket? Milyen (jogi) érvekkel álltak elő megválasztásuk érdekében?

A. 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

B. 1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

4.....

.....

5.....

.....

C. A fenti királyjelöltek közül kit támogattak az alábbi személyek?

1. Magyar Balázs .....

2. Székely Jakab .....

3. Filipec János .....

4. Újlaki Lőrinc .....

5. Estei Hippolit .....

15p.

III. Válaszoljatok a Jagelló Ulászló választási feltételeivel kapcsolatban feltett kérdésekre az idézett részletek alapján!

- I. „az ő (főpapok, bárók, egyházak, nemesek, városok) ártalmukra és elnyomásukra, valamint e régi szokások ellenére, bármely keresett szín alatt éppenséggel semmi újítást sem fogunk behozni;”

Mire utal az szöveg „semmi újítás” kifejezése, milyen lehetőségtől fosztja meg magát az új király?

.....
..... 2p.

- II. „Továbbá ígérjük, hogy Morvaországot, valamint Sziléziát és a két Lausitzot a koronától és Magyarországtól nem fogjuk elidegeníteni, hanem a kiváltás ideje alatt az olomouci tanácskozás alkalmával különben történt elzálogosítás és lekötés értelmében mindenkor Magyarország koronája számára megtartjuk...”

Mi történt a forrásban említett tartományokkal és a szerződésben megállapított záloggal?

.....
.....2p.

- III. „Továbbá, mivel az említett néhai Mátyás király Ausztriát és Stíria, Karintia meg Krajna néhány várát és városát Magyarország kincstára számára megszerezte és megtartotta, ezért ígérjük és kötelezzük magunkat, hogy ezt az Ausztriát és a többi helyeket ... soha, sem a császári felségnek vagy az igen dicső római király úrnak, sem örököseinek vissza nem adjuk, Magyarország koronájának megtartjuk...”

Milyen esemény a cáfolata a fenti ígéretnek?

..... 1p.

Ismertesd a megoldásodban szereplő egyezmény Magyarországra nézve hátrányos pontjait! (min.: 3 elem!)

1. ....
2. ....

3. ....

3p.

IV. Egészítsétek ki a táblázatot a hiányzó adatokkal!

Évszám	Helyszín	Szembenálló felek
	Szávaszentdemeter-Nagyolaszi	←→
		Oláh Balázs, Móré Mihály←→
1490		←→Báthori István, Kinizsi Pál
	Nagylak	←→
		←→Derencsényi Imre

14p

V. Válaszoljatok a forrásokkal kapcsolatban feltett kérdésekre!

- I. „Halljátok szavamat, most halljátok figyelemmel! Osztozom én is veletek mindig, ha mit ád a szerencse. Nem leszek én uratok, se király: bajtárs maradok csak.”

1) Kinek a szájába adott beszédből idéztünk? .....1p.

2) Milyen társadalmi és egyházszerkezeti átalakítást terveztek a felkelők?

.....

..... 2p.

3) Melyik rend szerzetesei játszották a főszerepet a toborzásban? .....1p.

4) Milyen okokra hivatkozva állította le az érsek a toborzást?(Min.: 2 elem!)

.....

.....2p.

5) Melyik két szimbólum fejezte ki a fegyvert ragadók összetartozását?

.....2p.

6) Ismertessétek annak a törvénynek a tartalmát, amelyből egyértelműen következik, hogy az eseményekért az érseket tartották felelősnek?

.....1p.

II. „Különösképpen pedig abból a megfontolásból, hogy az egész földkerekségen nincs sem olyan nép, sem olyan nemzet, amelyik ne a saját nemzetéből, véréből, avagy népéből választana magának királyt ... ezért kinyilvánítjuk ... és elrendeljük, hogy ... ezután soha külföldit királyunkká nem választunk...”

1) Miből származik a fenti idézet? .....1p.

2) Ki fogalmazta? ..... 1p.

3) Kikkel kívánta összeházasítani Szapolyai István özvegye fiait?

fiú neve: ..... kiszemelt feleség: .....

fiú neve: ..... kiszemelt feleség: .....

3) Kik között köttettek házasságok a fenti határozatot követően?

férj neve:..... feleség neve: .....

férj neve:..... feleség neve: ..... 8p.

4) Milyen konfliktus keletkezett emiatt?

.....1p.

III. „A csata jele elhangzott, mire azok, akik az első sorban voltak, bátran nekimentek az ellenségnek. Ágyúink valamennyien eldőrdültek, de a harc csak kis kárt tett az ellenségben, noha a mieink számához képest elég heves volt, és többen estek el az ellenség közül, mint a mieinkből...”

Ez a körülmény, meg az, hogy az ágyúgolyók most már a mi fejünk felett szálldostak, akik a király mellett voltunk, valamennyiünkben félelmet keltett. És ettől az időtől fogva a király többé nem volt sorainkban!...”

1) Ki a beszámoló krónikása, milyen tisztséget birtokolt a csata idején?

..... 2p.

2) Milyen katonai és pénzügyi előkészületeket tett az udvar a török támadás hírére?

.....
..... 2p.

3) Kinek a vezetése alatt álltak azok a csapattestek, amelyek lekéstek a csatáról?

.....
.....
.....

3p.

VI. Döntsétek el, hogy az alábbi állítások igazak, vagy hamisak! Álláspontotokat aláhúzással jelöljétek!

1. A császár IV. Kázmér fiával szembeni trónigényét, egy, a dévényi kapun keresztül indított támadással igyekezett érvényesíteni. igaz-hamis
2. Ulászló nős emberként vette feleségül Mátyás özvegyét. igaz-hamis
3. A Jagelló királyok idején az oklevelek jó része inkább a kancellárok akaratát tükrözte, mint a királyét. igaz-hamis
4. Szelim szultán idején a török követek folyamatosan békeajánlatokkal ostromolták a magyar királyi udvart. igaz-hamis
5. 1457 és 1521 között nyílt csatákban több összecsapásra is sor került a szultáni és a királyi hadak között. igaz-hamis
6. A cseh és a magyar korona egyesítése Magyarország erejét a törökkel szemben megduplázta. igaz-hamis
7. A parasztfelkelést követően a törvények minden jobbágytól megvonták a szabad költözés lehetőségét. igaz-hamis
8. II. Lajos király gyámjainak egyike Corvin János özvegyével kötött házasságot. igaz-hamis
9. 1521-ben a török, birodalmi hadseregével támadt Magyarországra. igaz-hamis
10. II. Lajos leginkább nagybátyjától, a lengyel királytól kapott segítséget a törökkel szemben Mohácsot megelőzően. igaz-hamis

10p.

VII. Melyik az a közösen viselt világi tisztség, amelyik összeköti az alábbi személyeket?

Bakócz Tamás, Szatmári György, Frangepán Gergely .....

Szalkai László, Beriszló Péter, Balbi Jeromos .....

Várdai Ferenc, Ernuszt Zsigmond , Tuz Osvát .....

Vingárti Geréb Péter, Perényi Imre, Báthori István ..... 4p.

VIII. Írjátok a szöveg kipontozott helyeire a megfelelő kifejezéseket!

A kincstár bevételei jelentős mértékben ..... Mátyás halála óta. A határvámok közül csak az erdélyi .....-dal számolhatott, feltehetőleg a magyarországi .....-ok nagy része el volt zálogosítva. A bányavárosok ..... özvegy királyné, Szeged ..... kezén volt. Mindez szükségessé tette a ..... adó kivetését, noha ezt a .....feltételek és az azt megerősítő 1492:1. tc. tilalmazták.

Az 1492-es törvényekből

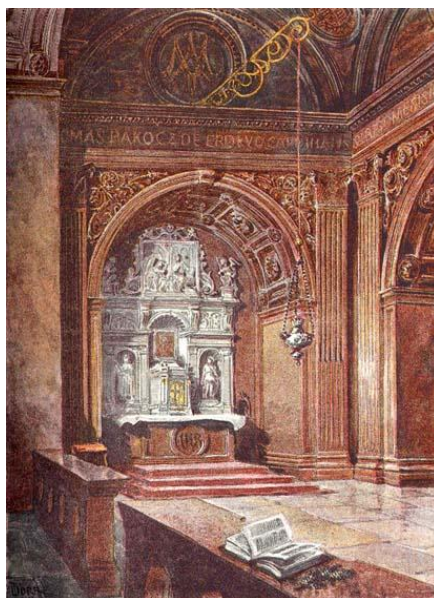
1. § Hogy, ha a királyi felség bármikor saját előnye és magánhaszna érdekében ez országán kívül akar hadat viselni, a főpap urak és bárók meg az ország nemesei, valamint a többi birtokos emberek akarata ellenére .....ő felségével menni...

2. § A nemesek ugyanis és a többi alsóbbrendű birtokosok minden ..... kapu vagy egész jobbágytelek után egy kellően felszerelt lovast kötelesek küldeni..."

Az 1498-as törvényekből

„A nagyobb dekrétumnak a huszadik cikkelyét ezzel toldottuk meg: hogy nem már ..... kapu után, mint a dekrétum tartja, hanem ..... kaputól vagy jobbágytelektől kell egy jól felfegyverzett lovas katonát adni, kivéve az alsórészek bizonyos vármegyéit, úgymint Pozsega-, Valkó-, Szerém-, Bács-, Csongrád, Csanád-, Zaránd-, Torontál-, Arad-, Temesvár- és Békés megyéket, melyek minden ..... kaputól egy hosszúkás vagy kerek pajzssal, valamint lándzsával, páncéllal és érc- vagy bőrsisakkal ellátott huszárt tartozzanak adni.” 12p.

IX.

1) Mit ábrázol a kép? .....

2) Milyen céllal építették? .....

3) Hol található, napjainkban milyen része a bazilikának? .....

4) Mi a művészettörténeti jelentősége? .....

..... 5p.

X. Válaszoljatok a térképpel kapcsolatban feltett kérdésekre!

1) Nevezétek meg a számmal jelölt területeket, országokat, tartományokat!

1. ....10. ....
2. ....11. ....
3. ....12. ....
4. ....13. ....
5. ....14. ....
6. ....15. ....

7. ....16. ....

8. .... 17. ....

9. .... 17p.

2) Hogy nevezzük a 7. számú terület kormányzóját? .....

a) Ki kormányozta a területet 1504-ben bekövetkezett haláláig? .....

3) Milyen méltóságot visel a 16. számú terület irányítója? .....

a) Ki állt a terület élén 1510-től kezdődően? .....

4) Ki volt a 17. számú terület vajdája, aki Ulászló király közvetítésével kötött békét a lengyelekkel? .....

a) Kik gyakoroltak felváltva hűbéri jogokat a terület felett?.....

5) Említsetek a 8. számú területen egy grófi címet viselő családot! .....

a) Mi a székhelye a területnek? .....

6) Hányas számú területet érték leggyakrabban támadások az örökös tartományok közül? .....

7) Melyik területet jelző számhoz kapcsolódnak a képek?

Terület száma: .....

Terület száma: .....

13p.

XI. Töltsétek ki a családja hiányzó részeit!

10p.

